

**WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER GOSPODARKI**

Waldemar Pawlak

Warszawa, dn. *2 kwietnia* 2008 r.

DE-III-700-2-MS/08, L.dz. *463*

Pan

Bronisław Komorowski

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 lutego 2008 roku, znak: SPS-023-1119/08 przekazujące interpelację Pana Posła Wojciecha Żukowskiego w sprawie wprowadzenia dyrektyw UE dotyczących energii uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień na zadane w interpelacji pytania.

1. Jakie działania zostały podjęte przez rząd w celu uzyskania zużycia 7,5% energii ze źródeł odnawialnych w roku 2010?

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej podejmuje szerokie działania dotyczące promocji rozwoju energetyki odnawialnej. Poprzez tworzone przepisy prawne stara się zachęcać potencjalnych inwestorów do podejmowania działań w tym obszarze. Jednym z celów polityki państwa jest wspieranie wykorzystania odnawialnych zasobów energii umożliwiające uzyskanie 7,5% udziału energii pochodzącej z tych źródeł w bilansie energii pierwotnej w 2010 r. Rozwój energetyki odnawialnej ma również szczególne znaczenie w kontekście przyjętych na Radzie Europejskiej w marcu 2007 roku, ustaleń dotyczących wyznaczenia na rok 2020 obligatoryjnego 20% celu dla UE w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energii finalnej.

Wzrost udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych stał się ważnym celem zarówno w Polsce jak i całej Unii Europejskiej. Regulacje promujące energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii zostały określone w Dyrektywie 2001/77/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie *promocji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wewnętrznym rynku energii elektrycznej*, która w 2004 r. została w pełni transponowana do polskiego prawa.

Podstawą działań regulacyjnych mających na celu wspieranie rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r., Nr 89 poz. 625 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy, m.in. rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie *szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. Nr 261, poz. 2187, Dz. U z 2006 Nr 205, poz. 1510).

Ustawa – *Prawo energetyczne* określa główny mechanizm wsparcia, jakim jest nałożony na przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom końcowym, obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki określonej ilości świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, bądź uiszczenia opłaty zastępczej.

Wprowadzony w Polsce system wsparcia, będący formułą zielonych certyfikatów jest mechanizmem rynkowym sprzyjającym optymalnemu rozwojowi energetyki odnawialnej. Rozdzielając świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii od fizycznej energii umożliwiono obrót na giełdzie towarowej prawami majątkowymi wynikającymi z tych świadectw.

Uzupełnieniem tego mechanizmu, jako konsekwencji rozdziału fizycznego przepływu energii elektrycznej od świadectw pochodzenia, jest obowiązek zakupu przez przedsiębiorstwa energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu całej energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania danego sprzedawcy z urzędu, po średniej cenie rynkowej energii elektrycznej.

W rezultacie wytwórca energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych uzyskuje dwa źródła dochodów: ze sprzedaży praw majątkowych, wynikających ze świadectw pochodzenia oraz ze sprzedaży fizycznej energii elektrycznej.

Powyższe mechanizmy wzmocnione są systemem kar nakładanych na przedsiębiorstwa energetyczne za niewypełnienie ww. obowiązków, przy czym środki uzyskane z opłat zastępczych i kar zasilają konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i są przeznaczane wyłącznie na wsparcie finansowe inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

Dodatkowymi zachętami dla rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii są:

- obniżenie o 50% kosztów przyłączenia do sieci źródeł odnawialnych,
- regulacje umożliwiające zastosowanie do 31 grudnia 2010 roku odmiennego zakresu, warunków i sposobu bilansowania systemu elektroenergetycznego dla elektrowni wiatrowych,
- obowiązek zapewnienia przez operatora systemu elektroenergetycznego pierwszeństwa w świadczeniu usług przesyłania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- zwolnienie przedsiębiorstw energetycznych wytwarzających energię elektryczną w odnawialnych źródłach energii o mocy poniżej 5 MW z opłat za udzielenie koncesji oraz opłat związanych z uzyskaniem i rejestracją świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej w źródle odnawialnym.

Ocena działania tego systemu jest bardzo dobra i pokazuje, iż jest to rozwiązanie korzystne dla inwestorów oraz daje istotny impuls dla nowych inwestycji, a tym samym rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Ilość energii elektrycznej wyprodukowanej z odnawialnych źródeł energii w roku 2006 była blisko dwukrotnie większa w porównaniu do roku 2003 (wzrost produkcji z ok. 2,25 TWh do ok. 4,24 TWh), a wielkość mocy zainstalowanej uległa znaczącemu zwiększeniu.

Istotnym elementem wzrastającego udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym kraju jest także rosnący udział biokomponentów w rynku paliw zużywanych w transporcie.

Stworzenie korzystnych i stabilnych warunków rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych oraz pełne wdrożenie dyrektywy 2003/30/WE w sprawie wspierania

użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych prowadzące do osiągnięcia 5,75% udziału (liczonego wg wartości opałowej) biokomponentów w rynku paliw transportowych w roku 2010, jest efektem wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2007 r. dwóch ustaw z dnia 25 sierpnia 2006 r.: *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych* (Dz.U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.) oraz *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* (Dz.U. Nr 169, poz. 1200). Wyżej wymienione ustawy wprowadziły do polskiego prawa szereg zmian, ukierunkowanych na tworzenie korzystnych i stabilnych warunków rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, w tym trzy niezwykle istotne:

- Stworzenie możliwości wytwarzania przez rolników biopaliw ciekłych na własny użytek. Rolnicy mogą wytwarzać na własny użytek wszystkie rodzaje biopaliw ciekłych stanowiących samoistne paliwo, a w przypadku czystego oleju roślinnego i estrów nie jest konieczne składanie zabezpieczenia akcyzowego. Zgodnie z przepisami ustawy *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw* biopaliwa ciekłe wytwarzane przez rolników na własny użytek powinny spełniać jedynie minimalne wymagania jakościowe istotne ze względu na ochronę środowiska. Roczny limit dozwolonej produkcji na własny użytek wynosi 100 litrów na hektar powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika.
- Wprowadzenie, z dniem 1 stycznia 2008 r., obowiązku zapewnienia określonego udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych. Nałożony on został na przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, którzy sprzedają je lub zużywają na własne potrzeby. Przedsiębiorcy ci określani są jako podmioty realizujące Narodowy Cel Wskaźnikowy (Narodowy Cel Wskaźnikowy to minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie, liczony według wartości opałowej).
- Wprowadzenie do polskiego prawa pojęcia „wybranej floty” definiowanego jako grupa co najmniej 10 pojazdów, ciągników rolniczych lub maszyn nieporuszających się po drogach albo grupa lokomotyw lub statków, wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliwa ciekłego, będących własnością lub użytkowanych przez osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Wprowadzenie tego pojęcia umożliwiło zastosowanie w pojazdach i maszynach należących do „wybranych flot”, biopaliw niedopuszczonych do powszechnego obrotu, o wysokim udziale biokomponentów (wymagania jakościowe dla tego rodzaju biopaliw ciekłych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2007 r. w *sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych stosowanych w wybranych flotach oraz wytwarzanych przez rolników na własny użytek*).

Dla właściwego funkcjonowania rozwiązań zawartych w obu ustawach niezbędne jest jednak znalezienie i zastosowanie takich rozwiązań, które zapewnią dodatkowe wsparcie dla produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych. Rozwiązania te powinny być oparte na założeniu, że rozmiar udzielonego wsparcia powinien być zgodny z przepisami Unii Europejskiej w zakresie opodatkowania produktów energetycznych oraz pomocy publicznej, oraz powinny spowodować, że oferowana użytkownikowi pojazdu cena paliwa zawierającego biokomponenty będzie konkurencyjna w stosunku do ceny paliwa mineralnego.

Wypracowanie tego rodzaju rozwiązań jest celem przygotowanego w Ministerstwie Gospodarki i przyjętego w dniu 24 lipca 2007 r. przez Radę Ministrów dokumentu pt. „Wieloletni program promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014”, który stanowi wykonanie art. 37 ustawy *o biokomponentach i biopaliwach ciekłych*. Rozwiązania te poprawią opłacalność ekonomiczną całego procesu - począwszy od pozyskiwania surowców rolniczych, przez wytwarzanie biokomponentów, produkcję biopaliw ciekłych i paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów, a kończąc na użyciu tego paliwa. Powinny również gwarantować stabilność warunków funkcjonowania dla wszystkich podmiotów związanych z rynkiem biokomponentów i biopaliw ciekłych, co jest niezbędne do tworzenia długookresowych planów gospodarczych oraz pozyskania przez przedsiębiorców finansowania dla nowych inwestycji.

W trakcie prac nad programem kierowano się zasadą, że wszelkie bariery rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych powinny być skutecznie usuwane w związku z korzyściami, jakie rozwój ten przynosi, dotyczącymi zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, wzrostu zatrudnienia oraz poprawy stanu środowiska w drodze redukcji emisji zanieczyszczeń, w tym szczególnie dwutlenku węgla. Korzyści te rekompensują bowiem z nadwyżką ewentualne negatywne strony procesu promowania biokomponentów, jak np. przejściowe uszczuplenie wpływów budżetowych państwa.

Program przewiduje, że nadal rozwiązania podatkowe będą miały bardzo istotne znaczenie w systemie zapewniania opłacalności produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych. Obok zwolnień od podatku akcyzowego w maksymalnej wysokości dozwolonej dyrektywą 2003/96/WE *w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej* (i związanego z tym znacznego obniżenia akcyzy od biokomponentów stanowiących samoistne paliwa), planowane są ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych. Przyjęty system ma przy tym zapewnić stabilność w zakresie ulg i zwolnień podatkowych przez cały okres funkcjonowania programu. Wśród dalszych instrumentów wsparcia finansowego program obejmuje: wyłączenie biokomponentów stanowiących samoistne paliwa z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej, system dopłat dla rolników uprawiających rośliny energetyczne z przeznaczeniem na biokomponenty, wsparcie inwestycyjne ze środków unijnych oraz zwolnienia podmiotów stosujących biopaliwa ciekłe w pojazdach z opłat za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza.

Program wprowadza preferencje dla transportu publicznego w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach czy na terenach chroniących przyrodę, którego działanie jest oparte wyłącznie o pojazdy zużywające paliwa ekologiczne (biopaliwa ciekłe, a także CNG i LPG) lub napędzane silnikami elektrycznymi lub hybrydowymi. Zachętą do używania biopaliw, także przez osoby fizyczne, będą ulgi w opłatach parkingowych.

Jednym z rozwiązań zawartych w programie jest wprowadzenie preferencji w zakupie pojazdów i maszyn wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych w ramach zamówień publicznych. Bardzo znaczący jest także zapis dotyczący nałożenia na administrację rządową obowiązku sukcesywnej wymiany własnego parku samochodowego na pojazdy przystosowane do spalania biopaliw ciekłych.

Istotnym elementem programu są także działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym obejmujące m.in. wprowadzenie tematyki biopaliw ciekłych do programów na wszystkich poziomach nauczania, prowadzenie szerokich kampanii informacyjnych adresowanych do wszystkich użytkowników pojazdów, a także akcji mających na celu zachęcanie i mobilizowanie producentów samochodów do ich przystosowywania do spalania biopaliw.

2. Czy wśród źródeł energii odnawialnej przewiduje się możliwość wykorzystania źródeł geotermalnych?

Polska posiada duże potencjalne zasoby energii geotermalnej, w zakresie średnich i niskich temperatur są one dostępne prawie w całym kraju ale w zróżnicowanym wymiarze.

Wykorzystanie wód geotermalnych w chwili obecnej jest przewidziane głównie do celów grzewczych. Wzrost wykorzystania energii z tych źródeł planowany jest przede wszystkim poprzez użycie pomp ciepła i bezpośrednio wykorzystanie wód geotermalnych.

System wsparcia wykorzystania tych zasobów oparty jest na obowiązku zakupu ciepła ze źródeł odnawialnych, funkcjonującym na mocy ustawy – *Prawo energetyczne*. Każde przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem ciepłem i sprzedające to ciepło, jest zobowiązane do zakupu całego oferowanego ciepła wytworzonego w przyłączonych do sieci odnawialnych źródłach energii, jednak w ilości nie większej niż zapotrzebowania odbiorców danego przedsiębiorstwa. Realizacja tego obowiązku skutkuje stałym wzrostem wykorzystania energii odnawialnej w ciepłownictwie.

Ponadto, przewiduje się wprowadzenie dodatkowych instrumentów wsparcia o charakterze podatkowym zachęcających do szerszego wykorzystania zasobów geotermalnych w tym przy użyciu pomp ciepła.

3. Czy istnieje zagrożenie wywiązania się Polski z zobowiązań nałożonych przez Unię Europejską do roku 2010?

Osiągnięcie celów ilościowych zapisanych w dyrektywach: 2001/77/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie *promocji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wewnętrznym rynku energii elektrycznej* i 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie *wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych* jest zadaniem bardzo ambitnym ale wciąż jeszcze możliwym do wykonania. Wszelkie działania Ministerstwa Gospodarki w tym zakresie zarówno legislacyjne jak i organizacyjne są podporządkowane temu celowi. Tym niemniej, ewentualne opóźnienia w ich realizacji nie dotyczą tylko Polski. Większość krajów unijnych prawdopodobnie nie wykona w pełni założonych celów na rok 2010.

4. Ile obecnie wynosi procentowy udział zużycia energii odnawialnej w stosunku do ogólnego zużycia energii?

Procentowy udział energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii w roku 2006 w bilansie energii pierwotnej wyniósł około 5%, zaś w bilansie energii finalnej około 7 %.

Do wiadomości:

Pan Szymon Jajko, Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.